

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ЧИРЧИҚ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

СПОРТ ВА ЧАҚИРИҚҚАЧА ҲАРБИЙ ТАЪЛИМ ФАКУЛЬТЕТИ

“TASDIQLAYMAN”

“Jismoniy madaniyat” kafedrası mudiri

_____ F.A.Nurmatov

«_____» _____ 2019 y

“ЖИСМОНИЙ МАДАНИЯТ” КАФЕДРАСИ

“ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ НАЗАРИЯСИ ВА МЕТОДИКАСИ”

фанидан маъруза матни

МАЪРУЗА № 7

МАВЗУ: Ўрта асрларда Буюк Британия, Германия, АҚШ, Францияда
жисмоний тарбияни ривожланиши.

Тузувчи: ўқитувчи. Хабибуллаев Самандар Хабибуллаевич

ЧИРЧИҚ-2019

MA'RUZA №7

Mavzu: O'rta asrlarda Buyuk Britaniya, Germaniya, AQSh, Fransiya jismoniy tarbiyani rivojlanishi (V – XVII asrlar)

Reja:

1. Taraqqiy yetgan feodalizm davrida jismoniy madaniyat
2. Ilk feodalizm davrida jismoniy madaniyat
3. Feodallar harbiy – jismoniy madaniyat.
4. Shaharliklar jismoniy madaniyati
5. Dehqonlarning jismoniy madaniyati.

Asosiy adabiyotlar:

1. Xo'jaev P. Meliev P. Yunusova D.S. Jismoniy madaniyat tarixi T. Moliya 2011 y 109 – 120 betlar
2. Xo'jaev P. Meliev Abdumalikov R. Yeshnazarov J. Jismoniy madaniyat va sport tarixi. 1993 y. 58 – 65 betlar.
3. Botirov X.A. Jismoniy tarbiya va sport tarixi. T. "O'qituvchi" 1993 y.

O'rta asrlarda chet yel mamlakatlarida jismoniy tarbiyaning rivojlanish xususiyatlari (V–XVII asrlar). Yevropa davlatlarida feodallar, dehqonlar va shaharliklarning jismoniy tarbiyasi. Ritsarlarni tarbiyalash tizimi. Gumanistlarning jismoniy tarbiya to'g'risidagi fikrlari. Osiyo, Amerika va Afrika mamlakatlarida o'rta asrlarda jismoniy tarbiya.

O'rta asr davri V-XVII asrlarga to'g'ri keladi. Bu davrda feodal tuzumi G'arbiy va Sharqiy Yevropa, Osiyo hamda Shimoliy Afrikada vujudga kelib, rivojlanib borgan. Markaziy Amerika, Avstraliya qit'alari, Osiyoning shimoliy viloyatlarida yesa bu davrda ibtidoiy jamoa tuzumi yoki ilk quldorchilik tuzumi davom yetgan. O'rta asrlar Osiyo, Yevropa mamlakatlari va Afrikaning bir qancha mamlakatlarning asosiy ko'pchiligi feodal ishlab chiqarish usuli hukmronlik qilgan davr yedi. G'arbiy hamda Sharqiy Yevropaning, Hindi-Xitoyning ko'pgina davlatlari Arab davlatlari, Turkiya, Yaponiya va boshqa davlatlar vujudga kelgan, Xitoy, Hindiston, Yeron, O'rta Osiyo xududlarida ilgari paydo bo'lgan davlatlar ham rivojlandi.

III-IV asrlarda Xitoyda, III-VII asrlarda Hindiston, Old va O'rta Osiyo mamlakatlarida, Shimoliy Afrika va Yevropada feodal munosabatlar vujudga kelgan. Ba'zi bir xalqlar quldorlik tuzumini chetlab, ibtidoiy jamoa tuzumidan feodal munosabatlarga o'tganlar.

O'rta asrlar jamiyatining asosiy tarkibini feodallar va dehqonlar tashkil yetgan. Feodalizm davrida yer zodagon feodallarning mulki hisoblangan. Mehnat qurollari, mollar, xo'jalik imoratlari hukmron feodallarda ham, bevosita ishlab chiqaruvchilar - dehqonlarda ham, hunarmandlarda ham bor yedi. Ular o'rtasida butun o'rta asrlar davomida qattiq sinfiy kurash olib borilgan. Bu kurash o'sha davrdagi ijtimoiy taraqqiyotning barcha sohalariga, shu jumladan, feodallar va xalq ommasining jismoniy tarbiyasiga ham hal qiluvchi ta'sir qilgan yedi. Cherkov feodal jamiyatining g'oyat reaksiya kuchi bo'lib, xalq ijodiga, fanga qarshi kurash olib borgan. U antik madaniyat qoldiqlarini yo'q qilishga harakat qildan. Cherkov xalqning jismoniy kamolotga, tomoshalarga intilishini majusiylarning, antik diniy

urf-odatlarining ko'rinishi deb bilgan. Cherkov oddiy xalqning jismoniy tarbiya, jismoniy mashqlar va harakatli o'yinlar bilan shug'ullanishiga qarshi bo'lgan. Ilk o'rta asr davrida cherkov feodallarining jismoniy tarbiyasiga ham salbiy munosabatda bo'lgan. Biroq salb yurishllari davrida ritsarlarning harbiy-jismoniy tayyorgarligiga bo'lgan o'z munosabatini o'zgartirgan. Bu vaqtlarda cherkov feodal aslzodalarining jismoniy tarbiyasini qoralamadi va hatto bu tarbiyani ruhoniylar hamda monaxlar jamiyatiga olib kirdi. Cherkov xudoga va feodal tartiblarining mustahkamligiga bo'lgan ye'tiqodni faqat butlar yordamida yemas, balki qilich yordamida ham kiritishni quvvatlagan yedi.

Feodallar jismoniy mashqlar bilan shug'ullanib, o'zlarini bosqinchilik urushlariga va dehqonlarning qo'zg'olonlarini bostirishga tayyorlab borganlar. Urush olib borishning yangi usuli va yangi harbiy-jismoniy tarbiya vositalari va usullarida ayrim o'zgarishlar sodir bo'lgan. Ritsarlarning butun tarbiyasi harbiy-jismoniy tayyorgarlikdan iborat yedi. Ritsarlik turnirlari o'sha vaqtlarda o'ziga xos ko'ngil ochish vositasi yemas, balki shu bilan ayni bir vaqtda, ritsarlarning harbiy-jismoniy jihatdan tayyorgarligini namoyish yetuvchi ko'rik, ot, nayza va qilichni ishlatish mahoratiga doir musobaqa yedi.

G'arbiy Yevropa shaharlarining aholilari feodal ritsarlardan mustaqil bo'lib olishga harakat qildilar. Ular qo'llariga qurol tutgan holda kurashib, o'z yerkinligini olishlari lozim yedi. Bu yesa ularni shaharlar atrofida devorlar qurishga va handaqlar qazishga, qorovullik xizmatini o'tashga va harbiy jismoniy tayyorgarlik bilan shug'ullanishga majbur qilgan.

Shaharliklar orasida yugurish, sakrash, tosh uloqtirish, og'irlikni bir joydan ikkinchi joyga ko'chirish, qilichbozlik, yoydan o'q otish, kurash va to'p o'ynash kabi jismoniy mashqlar keng tarqalgan. Ular bu mashqlar yuzasidan uyushtiriladigan musobaqalarni bayram kunlari o'tkazgan. Shaharliklar tomonidan qilichbozlik va o'q otish birodarlik uyushmalari tashkil yetilgan. Shaharliklar va dehqonlar o'rtasida o'tkaziladigan xalq jismoniy tarbiyasi xalq an'analari asosida amalga oshirilgan.

Dastlabki vaqtlarda bu davlatlarda barcha mehnatkashlar harbiy xizmatni o'tashga majbur bo'lgan yerkin yer yegalaridan iborat yedi. Ular qirol yoki harbiy boshliq chaqirig'i bilan qurollangan holda yetib kelishlari va harbiy yurishlarda qatnashish uchun tayyor bo'lishlari kerak yedi. Lekin harbiy ta'lim yaxshi tashkil yetilmagan, chunki aholini harbiy va jismoniy jihatdan tayyorlashning uyushgan harbiy ta'lim tizimi shakllanmagan yedi. Dehqonlar uchun harbiy jismoniy tarbiya faqat jangovar faoliyat uchungina yemas, balki mehnat faoliyati uchun ham zarur bo'lgan. Bu davrda jismoniy tarbiyaning sinfiy xarakteri birinchi navbatda jismoniy tarbiyadan foydalanish maqsadlarida namoyon bo'lgan. Dehqonlar jismoniy tarbiyadan mehnat va jangovar faoliyatga tayyorlash vositalaridan biri sifatida, yuqori martabaga yerishgan feodal aslzodalar yesa o'z qudratini mustahkamlash vositasi sifatida foydalanganlar. Feodal aslzodalar o'zlarining harbiy jismoniy tarbiya tizimlarini yaratishda xalqning jismoniy mashqlar va o'yinlar sohasidagi ijodidan keng foydalanganlar.

O'rta asrlar davomida madaniyatning tarkibiy qismi sifatida jismoniy tarbiya va sport ham rivojlangan. Bir necha yuz yillar davomida katolik dini aqliy va

jismoniy tarbiyaga salbiy ta'sir o'tkazib kelgan. Xristian dini ta'lim va tarbiya sohasida o'zining hukmronligini ustun qo'yib, bunda faqat ruhiyat va oxirat haqida ta'limot xalq ongiga singdirilgan. Dinning ta'siri natijasida maktablar va universitetlarda jismoniy tarbiyaga ye'tibor berilmagan.

Ritsarlik tarbiya tizimi. Cherkov feodal tuzumiga yordam berish maqsadida ritsarlik katolisizmini keng tarqatgan. Salb yurishlaridagi ritsarlik faoliyatlarida jismoniy tayyorgarlikka yehtiyoj sezilib, ularni tayyorlashga ye'tibor kuchaytirilgan hamda ritsarlik jismoniy tarbiya tizimi tashkil yetilgan.

Ritsarlarni tarbiyalashda otda yurish, qilichbozlik, ov qilish, suzish, kamondan o'q otish, shaxmat o'yini, she'r aytish kabilardan foydalanilgan. Bo'lajak ritsarlar 7 yoshdan 14 yoshgacha obro'li feodal ayollar tarbiyasini olgan. Bolalar orasidan tanlab olingan 14 yoshga to'lganlar qurollarni ishlatish bo'yicha tayyorlangan. 21 yoshda yesa ular bevosita ritsarlikka jalb qilingan. Ular har qanday xizmatni bajarishga tayyor bo'lishi uchun kuch va chidamlilikka yerishish yo'lida jismoniy mashqlar bilan shug'ullanganlar. Bunda o'yinlar va sport muhim o'rin tutgan. O'yinlar, harakatlar harbiy xususiyatga yega bo'lgan sport o'yinlari ichida fransuzcha «je de pom», inglizcha «sul», gollandcha «golf» o'yinlari ko'proq qo'llanilgan.

Harbiy tayyorgarlik mashqlarida shahar devorlariga hujum, qasr va qo'rg'onlarni o'rab olib, qamal qilish udumga kirgan. Buning uchun sun'iy joylar tayyorlangan. Sport turlari orasida qilichbozlik, otda yurish, kurash, nayza uloqtirish, bosqon irg'itish, uzunlikka sakrash, kamondan o'q otish, suzish kabi mashg'ulotlarga keng o'rin berilgan. Qilichbozlikni o'rgatishda shu sohadagi mutaxassis o'qituvchilar - feyxmestrlar taklif yetilgan. Ritsarlarning ko'ngil ochish mashqlari asosan ov qilish, ya'ni burgut, lochin yoki it bilan o'ljani tutish, otda va piyoda yurib ov qilishdan iborat yedi.

Ritsarlarning harbiy-jismoniy tayyorgarligini sinovdan o'tkazish uchun ritsarlar turnirini o'tkazishgan. Turnirlar ommaviy tusda va yakkama-yakka bellashuvlar ko'rinishida o'tkazilgan. Turnirlarni tashkil qilish, asosan, jangdagi g'alaba, ritsarning uylanishi, oilada o'g'il tug'ilishi, yirik feodalning tug'ilgan kuni va boshqa sabablar bilan bog'liq bo'lgan. Yakka bellashuvda ritsarlar «qirolga hayot, ayolga qalb baxsh yetish va o'ziga shon-shuhrat keltirish» uchun qasamyod qilganlar.

5-rasm. Olimpiyada o'yinlarining ramziy tangalari

7-rasm. O'rta asrdagi jangchilar

Turnirlarning o'tkazilishi ko'proq XIII asrga to'g'ri keladi va bunday turnirlar Germaniya, Angliya, Fransiya, Ispaniyada ko'proq tashkil yetilgan. So'nggi turnirlar XV asr oxirlarida Germaniyada, XVI asr boshlarida Fransiya o'tkazilgan. Bu davrda feodal munosabatlar keskin o'zgarib, ritsarlik tizimi susayib borgan. Ritsarlik tizimi barham topishining sabablaridan biri porox va o'q otar qurollarning kashf yetilishi tufayli jismoniy tarbiyaga yehtiyoj kamayishida bo'lgan.

Feodallarni harbiy-jismoniy tarbiyalash manfaatparastlik maqsadi - tashqi bosqinchilik urushlari uchun, mamlakat ichidagi dehqonlar va hunarmandlarning ozodlik harakatlarini bostirish uchun jismoniy jihatdan kuchli harbiy ritsarlarni tayyorlashdan iborat bo'lgan. Bo'lajak ritsarlarni harbiy-jismoniy tarbiyalash ularning juda yoshlik chog'laridanoq, odatda, yirik feodallarning saroylarida boshlanar yedi. Syuzerenlar qal'alari yosh ritsarlarning maktabi yedi. Bu maktab tarbiyasi, garchi ma'lum darajada tartib va qoidalarga solingan bo'lsada, xususiy oilaviy xarakterda yedi. Feodallar ritsarlikka bag'ishlangan tarbiyaning ikki majburiy bosqichini va bir ixtiyoriy bosqichini - oliy bosqichini o'tar yedilar.

(5-rasm).

Ritsarlar tayyorlash tizimining dastlabki bosqichida oddiy feodalar o'zlarining 7 yoshlik o'g'illarini senyor (boy feodal) qal'asiga yuborganlar. Qal'ada bu bolalar paj xizmatini o'taganlar va bunda zodagon ayollarning tarbyasida bo'lganlar. Bu davrda ular kuchli va yepchil bo'lish uchun maxsus o'qituvchilar yordamida kamalak otish, tosh va nayza uloqtirish, sakrash, yugurish, suzish va otda yurish kabi mashqlar o'rgatilgan. Ularga ov qilish, harbiy-jismoniy mashqlarni bajarish va ritsarlik odob qoidalari o'rgatilgan.

Pajlik yoshida hosil qilingan malaka va ko'nikmalar navbatdagi bosqichda, 14 yoshga yetgan pajlar qurolbardorlikka o'tkazilgan. Ritsarlar tayyorlash tizimining ikkinchi bosqichida qurolbardorlar mahsus o'qituvchilar rahbarligida asov otlarni minish, og'ir temir qalqonlar kiygan holda va ularsiz uzoq masofalarga chopish, xandaqlardan va devorlardan sakrab o'tish, qal'a devorlariga narvon bilan va narvonsiz chiqish, qurol bilan va qurolsiz suvda suzish, ov qilish, shaxmat o'ynash o'rgatilgan. Qurolbardorlikning oxirgi yillarida yoshlar qilichbozlik, nayza uloqtirish hamda to'la asbob-aslahalari bilan otda yurishni mashq qilganlar. Qurolbardorlarning umumiy jismoniy va harbiy tayyorgarligi mukammal darajaga yetgandan keyin, ularga 21 yoshga kirganlarida ritsarlik unvoni berilgan.

Ritsarlik tayyorgarligi - jismoniy kamolotning uchinchi bosqichi - faqat yirik senyorlar uchun mo'ljallangan yedi. Bu bosqichda guruh ta'limi yemas, balki individual ta'lim ustun turar yedi. Qal'alarga professional o'qituvchilar, qilichbozlik ustalari, yeng mashhur kurashchilar va mutaxassislar taklif yetilgan. Bunday tarbiya tizimi natijasida ritsarlar jismoniy jihatdan kuchli, yepchil va matonatli kishilar bo'lib, ular harbiy harakatlarning asosiy usullaridan xabardor bo'lganlar. Dag'al jismoniy kuch ularning iftixori hisoblangan. Ular o'zlarining doirasida ritsarlik odob-qoidalari degan axloqqa amal qilganlar. Ritsarlarning ko'pchiligi uchun jismoniy mashq mashg'ulotlari ko'ngil ochish vositasiga aylangan yoki turnirda ishtirok yetish vositasi sifatida xizmat qilgan.

Ritsarlarning turnirlari ritsarlar harbiy sport musobaqalarining o'ziga xos shaklidan iborat yedi. Ularda feodal aslzodalar harbiy-jismoniy tayyorgarligining

yakuniy natijalari namoyish qilingan. Turnirlar ilk o'rta asr davrida vujudga kelgan. Ular Fransiya, Germaniya, Angliya, Chexiya, Polsha va Ispaniyada salb yurishlari davrida ayniqsa ravnaq topgan. Turnirlar o'z taraqqiyotida ikki bosqichni bosib o'tgan: birinchi bosqich - harbiy o'yinlar bo'lib, bunda turnirlar namunali ommaviy xarakterga yega bo'lgan va "buxurdlar" deb atalgan; ikkinchi bosqich ritsarlarning yakka olishuvi bo'lib, "jut" yoki "t'ost" deb atalgan.

Ommaviy turnirlar "buxurdlar" keng katta maydonlarda o'tkazilgan va biror harbiy harakat manzarasini yeslatgan. Keyinchalik ommaviy turnirlar cheklangan maydonda, ma'lum vaqt, qoida va tartibga asoslanib o'tkazilgan. So'ng ommaviy turnirlar jut yoki t'ost turnirlari shaklini olgan.

T'ost turnirlari XI asrda yakkama-yakka olishuvning ancha aniq shakli sifatida paydo bolgan. XIII asrda ular turnirning asosiy qismiga kiritilgan va ritsarlar doirasida juda keng tarqalgan. Poyga va nayza bilan harakat qilish jut yoki t'ostda – og'ir aslaxa bilan qurollangan ritsarlarning yakkama-yakka olishuvida asosiy mashqlardan yedi. Belgilangan qoidaga muvofiq, chopib kelayotgan otning ustida turib, nayza zarbi bilan raqibini yegar ustidan uchirib yuborish lozim yedi. Turnirlar maxsus maydonlarda - poyga va boshqa musobaqalar maydonlarida o'tkazilgan. Dastlabki turnirlar vaqtida qal'a va shaharlar yaqinidagi atrofi o'ralmagan joylar ana shunday maydonlar vazifasini o'tagan. XI asrdan boshlab maxsus maydonlarning hajmi ma'lum bir tartibga solingan. XIV asrda turnir ishtirokchilarining xavfsizligini ta'minlash maqsadida maydonlar to'siqlar bilan to'sib qo'yiladigan; raqiblar ana shu to'siqlar bo'ylab bir-birlariga qarshi harakat qilganlar. Shunday yakkama-yakka olishuvlardagi jang san'ati uchi to'mtoq nayza bilan kuchli va aniq zarba berishdan iborat bo'lgan.

Dehqonlarning jismoniy tarbiyasi. G'arbiy Yevropa davlatlarida ozod dehqonlarning qullikka solinishi, ularni yekspluatatsiya qilishning kuchayishi va ularni harbiy ishda qatnashishdan chetlashtirilishi xalq ommasi jismoniy tarbiyasiga g'oyat darajada salbiy ta'sir ko'rsatgan. Dehqonlarda ishdan bo'sh vaqt ancha qisqarib, jismoniy mashqlar bilan shug'ullanish uchun zarur bo'lgan moddiy imkoniyatlar kamayib ketgan. Buning natijasida o'yinlar, raqslar va turli mashqlarni o'z ichiga olgan musobaqa turlari bilan nishonlanadigan ko'pgina yeski xalq bayramlari unutildi. Biroq dehqonlar o'zlarining og'ir va huquqsiz ahvollariga qaramasdan, o'z muhitida ilgarigi davrlardagi an'anaviy jismoniy mashqlarni saqlab qolishga harakat qilganlar.

XIV-XV asrlardagi rasmlarda dehqonlarning otda chopishi, raqslari, ularning yugurishga, kurashga va langar cho'pga tirmashib chiqishga doir musobaqalari aks yettirilgan. Germaniyada yerga tashlab qo'yilgan shamshir atrofida raqsga tushish juda ommalashgan yedi. Yevropaning shimoliy hududlarida, jumladan, Skandinaviyada chang'ida yurish va konki uchish ancha keng qollangan. Fransiya to'p bilan o'ynaladigan o'yinlar mashhur yedi. «Sul» o'yinida ko'pincha aksari qishloqlarning aholisi ishtirok yetgan.

Shaharliklarning jismoniy tarbiyasi. O'rta asrda shaharlarning ko'payishi (IX-XIV) xalq jismoniy madaniyati yangi shakllarining rivojlanishiga olib kelgan. Shahar hunarmandlari, mehnatkashlari shaharni himoya qilish maqsadida qilichbozlik va o'q otish bo'yicha «birodarlik» jamiyatini tuzganlar. Bunday

faoliyatlar Fransiya, Italiya, Germaniya, Belgiya, Shvetsariya kabi davlatlarda namunali bo'lgan. Shu asosda turli xil o'yinlar va ko'ngilochar tadbirlar ham tashkil qilingan. Angliyaning maydonlari va keng ko'chalarida sul o'yini ommaviy ravishda o'tkazilib, tomoshabinlarni jalb yetgan. Shahardagi ommaviy sayllarda akrobatika, kurash, mushtlashish kabi o'yin-mashqlar namoyish yetilgan.

XV-XVI asrlarda shahar zodagonlari kichik doirada o'q otish va qilichbozlik bo'yicha tuzgan «birodarlik» jamiyatlari mustahkamlana borgan. Shahardagi boylar jismoniy mashqlar va o'yinlar o'tkazish uchun maxsus joylar, moslamalar qurilgan. Bunda asosan tennis, golf, kriketga katta ye'tibor berilgan.

Shaharliklar shaharlarni talab kelgan va ularning savdosiga to'siq bo'lgan feodallarga qarshi kurashda o'zlarining qo'lida bo'lgan barcha vositalardan, jumladan jismoniy tarbiyadan ham foydalanganlar. Jismoniy tarbiyaning asosini xalq jismoniy mashqlari va o'yinlari tashkil yetgan yedi. Sex ishlab chiqarish uyushmalari ritsarlarning hujumi vaqtida piyoda askarlar guruhiga aylanib, shahar lashkarlarini tashkil yetganlar va feodal otliq askarlariga qarshi kurash olib borganlar.

O'rta asr shaharlarida akrobatlar va ayniqsa dorbozlarning chiqishlari juda ham ommalashgan yedi. Ularning ko'pgina mashqlari, masalan, osilgan holatdan tiralib gavdani ko'tarish va turli-tuman aylanma harakatlar, keyinchalik langar cho'pga - turnikning timsoliga o'tkazilgan. Akrobatika mashqlaridan shaharliklar ichida keng ommalashgan turi piramida tuzish yedi. Akrobatlar turli murakkab sakrashlarni ham bajarganlar.

O'rta asr universitetlarining oquv dasturlarida jismoniy tarbiyaning yo'qligi talabalar orasida jismoniy mashqlarning tarqalishiga halaqit bermadi. Ko'pgina talabalar yoy otish va qilichbozlik uyushmalariga kirar yedilar. Talabalar o'rtasida ko'pincha kurash va mushtlashish musobaqalari uyushtirilgan. Talabalarning klublarida qilichbozlik, yog'och otda chavandozlik qilish va akrobatika qilish mashqlari ham otkazilgan yedi **(7-rasm)**.

Shahar aslzodalarining jismoniy tarbiyasi. So'nggi o'rta asr davrida shaharliklar ommasi bir-biridan keskin farq qiluvchi uch guruhdan: patritsiylar, byurgerlar va plebeylar qatlamidan iborat yedi. Patritsiylar va byurgerlar shaharlarning xojayinlari bo'lgan. Shaharlarda aslzodalar jismoniy madaniyatining ravnaq topish jarayoni va keng xalq ommasi jismoniy tarbiyasining nisbatan tushkunligi sodir bo'lmoqda yedi.

XV asrda o'qchi uyushmalar shahar patritsiylarining harbiy, sport va politsiya xizmatining markaziga aylangan yedi. Patritsiylar kamondan va pistoletdan o'q otish uchun maxsus uylar qurib, shahar va shaharlararo otish musobaqalari o'tkazganlar. Qilichbozlar birodarliklari ham sex aslzodalarining tashkilotiga aylanib qoldi. Bu tashkilotlarga kirish uchun nafaqat qilichbozlik san'atidan sinovdan o'tish, balki shunga muvofiq mulkga ham yega bo'lish lozim yedi.